

חבורה ויקהל

לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעיתו פרלה בת עמרם
לע"נ לוי בת סוליקא - לע"נ דוד בן י-הודה - לע"נ מימון בן שמטוב

Le respect des Minhagim

פסחים דף נ' ע"א

מתני' מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות עושין. מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין. ההולך ממקום שעושין למקום שאין עושין, או ממקום שאין עושין למקום שעושין נותנין עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם. (נ' ב) ואל ישנה אדם מפני המחלוקת. ביוצא בו: המוליד פירות שביעית ממקום שכלו למקום שלא כלו, או ממקום שלא כלו למקום שכלו חייב לבער. רבי יהודה אומר: צא והבא לך אף אתה.

---/---

בני ביישן נהוג דלא הוו אזלין מצור לצידון במעלי שבתא. אתו בנייהו קמיה דרבי יוחנן, אמרו לו: אבהתינן אפשר להו, אנן לא אפשר לן. אמר להו: כבר קיבלו אבותיכם עליהם, שנאמר: "שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמוך". בני חוזאי נהגי דמפרשי חלה מארזא, אתו ואמרו ליה לרב יוסף. אמר להו: ניכלה זר באפייהו. איתיביה אביי דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור — (נ"א א) אי אתה רשאי להתירן בפניהם. אמר לו: ולא מי איתמר עליה, אמר רב חסדא: בכותאי! בותאי מאי טעמא — משום דמסרכי מילתא, הנך אינשי נמי סרכי מילתא. אלא אמר רב אשי: חזינן אי רובן אורזי אכלי — לא ניכלה זר באפייהו, דילמא משתכחא תורת חלה מינייהו. ואי רובן דגן אכלי — ניכלה זר באפייהו, דילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור, ומן הפטור על החיוב. גופא, דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור — אי אתה רשאי להתירן בפניהן. אמר רב חסדא: בכותאי עסקינן. וכולי עלמא לא? והתניא: רוחצין שני אחין באחד, ואין רוחצין שני אחין בכבוד. ומעשה ביהודה והלל בנו של רבן גמליאל שרחצו שניהם באחד בכבוד, ולעזה עליהן כל

המדינה, אמרו: מימינו לא ראינו כך. ונשטט הלל ויצא לבית החיצון, ולא רצה לומר להן: מותרין אתם. יוצאים בקורדקיסון בשבת, ואין יוצאין בקורדקיסון בשבת בבירי. ומעשה ביהודה והלל בנו של רבן גמליאל שיצאו בקורדקיסון בשבת בבירי, ולעזה עליהן המדינה, ואמרו: מימינו לא ראינו כך. ושמטום ונתנום לעבדיהן, ולא רצו לומר להן: מותרין אתם. ויושבין על ספסלי גוים בשבת, ואינן יושבין על ספסלי גוים בשבת בעכו. ומעשה ברבן שמעון בן גמליאל שישב על ספסלי גוים בשבת בעכו, ולעזה עליו כל המדינה, אמרו: מימינו לא ראינו כך. נשטט על גבי קרקע, ולא רצה לומר להן: מותרין אתם. בני מדינת הים נמי, כיון דלא שכיחי רבנן גבייהו — כבותים דמו. בשלמא ספסלי גוים, משום דמחזי כמקח וממכר. בקורדקיסון נמי, דילמא משתלפין ואתי לאיתווייהו ארבע אמות ברשות הרבים. אלא רוחצין מאי טעמא לא? כדתניא: עם הכל אדם רוחץ, חוץ מאביו וחמיו ובעל אמו ובעל אחותו. ורבי יהודה מתיר באביו מפני כבוד אביו, והוא הדין לבעל אמו. ואתו אינהו וגזור בשני אחין משום בעל אחותו. תנא: תלמיד לא ירחץ עם רבו, ואם רבו צריך לו — מותר. כי אתא רבה בר בר חנה, אבל דאיתרא. עול לגביה רב עזירא סבא ורבה בריה דרב הונא, כיון דתזינהו בפסיה מינייהו. אתו ואמרו ליה לאביי. אמר להו: שווינכו בכותאי. ורבה בר בר חנה לית ליה הא דתנן נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם? אמר אביי: הני מילי מבבל לבבל, ומארץ ישראל לארץ ישראל. אי נמי, מבבל לארץ ישראל. אבל מארץ ישראל לבבל — לא. כיון דאנן כייפינן להו, עבדינן בוותייהו. רב אשי אמר: אפילו תימא מארץ ישראל לבבל, הני מילי היכא דאין דעתו לחזור, ורבה בר בר חנה דעתו לחזור הוה.

חולין דף ו' ע"ב

העיד רבי יהושע בן זרוו בן חמיו של רבי מאיר לפני רבי על ר"מ שאכל עלה של ירק בבית שאן והתיר רבי את בית שאן כולה על ידו חברו עליו אחיו ובית אביו אמרו לו מקום שאבותיך ואבות אבותיך נהגו בו איסור אתה תנהוג בו היתר דרש להן מקרא זה (מלכים ב יח, ד) וכתת נחש הנחשת אשר עשה משה כי עד הימים ההמה היו בני ישראל מקטרים לו ויקרא לו נחוששתן אפשר בא אסא ולא ביערו בא יהושפט ולא ביערו והלא כל עבודה זרה שבעולם אסא ויהושפט ביערום **(ו' א)** אלא מקום הניחו לו אבותיו להתגדר בו אף אני מקום הניחו לי אבותי להתגדר בו.

נדרים דף טו ע"א

רבינא אמר: לעולם כדקתני ומאי "בל יחל" — מדרבנן. ומי איכא "בל יחל" מדרבנן? אין, והתניא: דברים המותרין ואחרים נהגו בהן איסור — אי אתה רשאי להתירן בפניהם, שנאמר: "לא יחל דברו". תנן: "שאת נהנית לי עד הפסח אם תלכי לבית אביך עד החג", הלכה לפני הפסח — אסורה בהנאתו עד הפסח. הלכה לפני הפסח — אסורה, לא הלכה — לא! אמר רבי אבא: הלכה לפני הפסח — אסורה, ולוקה. לא הלכה — אסורה בעלמא. אימא סיפא: אחר הפסח ב"ל יחל דברו".

שולחן ערוך יורה דעה סימן ריד סעיף א

דברים המותרים והיודעים בהם שהם מותרים נהגו בהם איסור הוי כאילו קבלו עליהם בנדר ואסור להתירם בהם הלכך מי שרגיל להתענות תעניות שלפני ראש השנה ושבין ראש השנה ליום כיפורים ומי שרגיל שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין מר"ח אב או מ"ז בתמוז ורוצה לחזור בו מחמת שאינו בריא צריך ג' שיתירו לו אם בשעה שהתחיל לנהוג היה דעתו לנהוג כן לעולם ונהג כן אפילו פעם אחת צריך התרה ויפתח בחרטה שמתחרט שנהג כן לשם נדר לפיכך הרוצה לנהוג בקצת דברים המותרים לסייג ופרישות יאמר בתחלת הנהגתו שאינו מקבל עליו כן בנדר וגם יאמר שאין בדעתו לנהוג כן אלא בפעם ההוא או בפעמים שירצה ולא לעולם אבל הנוהגים איסור בדברים המותרים מחמת שסוברים שהם אסורים לא הוי כאילו קבלום בנדר ויש מי שאומר שאם טועה ונהג איסור בדבר המותר נשאל ומתירים לו בשלשה כעין התרת נדרים ואם יודע שהוא מותר ונהג בו איסור אין מתירין לו אפי' כעין התרת נדרים דהוי כאילו קבלו על עצמו כאיסורים שאסרתן תורה שאין להם היתר לעולם (והמנהג כסברא הראשונה):

אורח חיים תקצו סעיף ב

יש מקומו' שקבלה בידם שכל מי שרגיל להתענו' בראש השנה ומשנה רגילתו ואינו מתענה אינו משלים שנתו: הגה ומי שאינו ירא לנפשו א"צ להתענות כל ימיו (כל בו ומנהגים) רק צריך התרה כמו שאר נדר. (כל בו):